

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

16 травня – 22 травня 2025 р.

КЛЮЧОВІ ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПЕРЕКЛАДУ

Тотальна цифровізація актуалізувала формування цифрової компетентності (далі – ЦК) у студентів, які здобувають фах перекладача. Ця професійна діяльність наразі помітно трансформувалася через активну взаємодію з новітніми технологіями. То ж з'явилися й нові вимоги до підготовки фахівців, яка має включати не лише традиційні методи навчання мовам, але й ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) для професійної діяльності, а також інші знання й навички, необхідні у цифровому середовищі. У цьому контексті важливим є виявлення та обґрунтування педагогічних умов, які цьому сприяють. До них відносимо:

1. Інтеграція цифрових інструментів у фахові дисципліни

Цифрові технології покращують якість перекладів, підвищують продуктивність і оптимізують перекладацький процес, удосконалюють фахові навички. Використання CAT-tools – SDL Trados Studio, MemoQ, онлайн-платформ для машинного перекладу (МТ), як-от DeepL, розвиває практичні вміння і здатність критично оцінювати якість перекладу, допомагає здійснювати постредагування текстів і розуміти межі застосування МТ. Онлайн-корпуси текстів (British National Corpus, Digital Dictionary of the German Language) дають змогу вивчати сучасний стан мови, її варіативність та культурні контексти. Інтеграція цих інструментів формує системний підхід до професії, що поєднує технологічний компонент і критичне мислення.

2. Моделювання професійних ситуацій у цифровому середовищі

Оскільки перекладацька діяльність часто передбачає командну роботу й управління проектами, доцільно застосовувати проектно-орієнтовані методи навчання, що дають змогу студентам працювати над реальними кейсами або виконувати замовлення на переклад у рамках навчання. Використання платформ на кшталт Smartcat чи Memsource дозволяє відпрацьовувати навички співпраці, контролю термінів, якості та редагування в умовах цифрового середовища, адаптуючи студентів до сучасних вимог професії.

3. Підвищення цифрової компетентності викладачів

Навіть найкраще оснащені освітні програми не спрацюють без належної підготовки педагогів. Викладачі мають не лише володіти

сучасними ІКТ, а й бути здатними інтегрувати їх у освітній процес, використовувати для створення інтерактивних завдань і оцінювання студентів. А навички роботи з платформами дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom) сприяють гнучкості й доступності навчального процесу для студентів з різними потребами та рівнями підготовки.

4. Створення відкритого цифрового освітнього середовища

Студенти повинні мати доступ до широкого спектру цифрових ресурсів: е-бібліотек, баз даних, онлайн-курсів, форумів і блогів, де вони можуть взаємодіяти з іншими студентами, фахівцями й дослідниками. Це дозволяє їм поглибити знання, сформувати досвід самостійної роботи з різноманітними джерелами інформації. Важливим аспектом є й розвиток навичок інформаційної грамотності, що дасть студентам змогу ефективно шукати, оцінювати та використовувати інформацію в контексті перекладу.

5. Формування рефлексивної культури цифрового навчання

Важливим є не лише вміння використовувати ІКТ, а й критично оцінювати свій рівень ЦК. Для цього можна використати елементи самооцінки, зокрема через електронні портфоліо (архів досягнень студента) або контрольні списки (checklists критеріїв чи послідовних кроків у процесі професійної підготовки). Такі інструменти дозволяють студентам відслідковувати свій прогрес, оцінювати якість своєї роботи, а також отримувати конструктивний зворотний зв'язок від викладачів та колег. Це сприяє розвитку критичного мислення та самовдосконалення, що є необхідним для фахового розвитку майбутніх перекладачів.

Отже, для успішного формування цифрової компетентності у бакалаврів філології необхідно створювати педагогічні умови, що інтегрують цифрові інструменти у навчальні дисципліни, моделюють професійні ситуації, підвищують кваліфікацію викладачів, забезпечують доступ до відкритих ресурсів та формують рефлексивну культуру навчання. Застосування цих умов допоможе майбутнім перекладачам не тільки оволодіти цифровими технологіями, але й критично їх оцінювати, ефективно використовувати в професійній діяльності та адаптуватися до постійних змін у цифровому просторі.

Література:

- 1. European Commission. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu. Publications Office of the European Union, 2017.*
- 2. Ferrari A. DIGCOMP: A Framework for Developing and Understanding Digital Competence in Europe. JRC Scientific and Policy Reports, 2013.*
- 3. Kenny D. Technology in Translator Training. The Routledge Handbook of Translation Technology. London and New York: Routledge, 2020. Pp. 498-515. URL: https://www.researchgate.net/publication/339796568_Kenny_Dorothy_2020_'Technology_in_Translator_Training'_In_Minako_O'Hagan_ed_The_Routledge_Handbook_of_Translation_Technology_London_and_New_York_Routledge_498-515.*